



Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

referitoare la cererea de suspendare a acțiunii Legii nr. 280 din 4
octombrie 2023 pentru modificarea Codului electoral

(sesizarea nr. 226a/2023)

CHIȘINĂU

18 octombrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae Roșca, *Președinte*,

Având în vedere sesizarea nr. 226a, înregistrată la 16 octombrie 2023,
Examinând *prima facie* sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,

C O N S T A T Ă :

1. La originea cauzei se află o sesizare depusă la Curtea Constituțională pe 16 octombrie 2023, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, de către dna Marina Tauber, dl Denis Ulanov, dl Vadim Fotescu, dna Reghina Apostolova și dl Petru Jardan, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Autorii sesizării îi solicită Curții să verifice constituționalitatea Legii nr. 280 din 4 octombrie 2023 pentru modificarea Codului electoral.

3. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 280 din 4 octombrie 2023, ține de competența Curții Constituționale

4. Autorii sesizării i-au solicitat Curții să suspende acțiunea Legii contestate, care stabilește, *inter alia*, restricții de a candida la alegeri aplicabile persoanelor asociate partidelor politice declarate neconstituționale.

5. Autorii susțin că, la 4 iulie 2023, Comisia Electorală Centrală a stabilit că alegerile locale generale vor avea loc în 5 noiembrie 2023 (a se vedea hotărârea Comisiei nr. 1108 din 4 iulie 2023). Comisia a notat că hotărârea sa va intra în vigoare în 7 august 2023. Autorii subliniază că din 7 august 2023, data intrării în vigoare a hotărârii Comisiei Electorale Centrale în discuție, a început perioada electorală, care include toate procesele stabilite de Codul electoral, de exemplu, constituirea organelor electorale, desemnarea candidaților, înregistrarea candidaților, campania electorală etc. Legea contestată a fost adoptată după anunțarea datei alegerilor locale generale, cu doar două zile înainte de data limită de depunere a actelor pentru înregistrarea candidaților. Interdicția adoptată de Parlament va împiedica mai multe persoane să candideze la alegeri și va exclude candidații înregistrați. O eventuală declarație a neconstituționalității a Legii contestate nu va avea niciun efect, dat fiind că toate procedurile de desemnare și de înregistrare a candidaților au expirat, iar candidații nu vor putea fi restabiliți în exercițiul dreptului de a candida la alegeri, consecințele fiind iremediabile. Autorii consideră că doar suspendarea acțiunii legii contestate poate menține un echilibru și va permite restabilirea în drepturi după soluționarea cauzei în fond.

6. Președintele Curții menționează că Curtea Constituțională poate suspenda, sesizată fiind, acțiunea actelor prevăzute la articolele 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, dacă aceste acte afectează sau se referă la domeniile stabilite la articolul 25¹ alin. (2) din Legea citată și la articolul 7¹ alin. (2) din Codul menționat (DCC nr. 161 din 29 decembrie 2020, § 7).

7. Curtea Constituțională va examina cererea de suspendare a actului normativ contestat cel târziu în a doua zi lucrătoare după înregistrarea sesizării (articolele 25¹ alin. (3) din Legea citată și 7¹ alin. (3) din Codul menționat). Totodată, potrivit articolelor 25¹ alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 7¹ alin. (4) din Codul jurisdicției constituționale, în cazul imposibilității convocării plenului Curții, decizia de suspendare se emite printr-o dispoziție a Președintelui Curții Constituționale, cu confirmarea ulterioară obligatorie de către plenul Curții Constituționale. În acest sens, Președintele Curții Constituționale precizează că poate examina cererea de suspendare a acțiunii prevederilor contestate, dată fiind imposibilitatea convocării plenului Curții Constituționale și supunerii problemei ridicate analizei acesteia.

8. Președintele reiterează că măsura suspendării acțiunii unor acte contestate implică (i) stabilirea faptului dacă prevederile contestate afectează sau se referă la unul sau mai multe domenii indicate la articolul 25¹ alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și la articolul 7¹ alin. (2) din Codul jurisdicției constituționale, iar rațiunea ei constă în (ii) evitarea unor prejudicii și consecințe negative iminente (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 49 din 28 aprilie 2023, § 6).

9. Curtea a reținut că în cazul invocării riscului afectării unui domeniu prevăzut de articolul 25¹ alin. (2) pct. 1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și de articolul 7¹ alin. (2) pct. 1) din Codul jurisdicției constituționale, autorul cererii de suspendare trebuie să demonstreze intensitatea și posibilele prejudicii și consecințe negative iminente și ireparabile ale riscului invocat (a se vedea DCC nr. 49 din 28 aprilie 2023, § 7).

10. Analizând argumentele prezentate în cererea de suspendare, Președintele Curții observă că, potrivit articolului 63 alin. (1) din Codul electoral, procedura de desemnare a candidaților în cazul alegerilor locale se termină cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor. Cererea de suspendare a acțiunii Legii contestate a fost depusă după expirarea termenului limită pentru înregistrarea candidaților la alegerile generale locale. De asemenea, termenul limită pentru aplicarea acestei măsuri de către organele electorale a expirat. Având în vedere aceste raționamente, Președintele Curții reține că, în acest caz, caracterul iminent al riscului nu este îndeplinit. Eventuala suspendare a acțiunii Legii contestate nu le-ar permite persoanelor afectate să fie restabilite în exercițiul drepturilor de a candida la alegeri.

DECIZIE REFERITOARE LA CEREREA DE SUSPENDARE A ACȚIUNII LEGII NR. 280
DIN 4 OCTOMBRIE 2023 PENTRU MODIFICAREA CODULUI ELECTORAL

Din aceste considerente, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a), 140 alin. (2) din Constituție, 4, 25¹, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 7¹, 61 și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Președintele

DISPUNE:

1. *Se respinge* cererea de suspendare a acțiunii Legii nr. 280 din 4 octombrie 2023 pentru modificarea Codului electoral, depusă de dna Marina Tauber, dl Denis Ulanov, dl Vadim Fotescu, dna Reghina Apostolova și dl Petru Jardan, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău 18 octombrie 2023

DCC nr. 132

Dosarul nr. 226a/2023